

do'ragi mos 2

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI"
QARSHI filialining rektori

O.Sh. Bazarov
2023-yil

Qarshiy filialining BD-5410500-3.10
2023-yil " " avgust

PAXTA XOM-ASHYOSINI SAQLASH VA
DASTLABKI ISHLASH TEXNOLOGIYASI

fanining

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400000	– Qishloq va suv xo'jaligi
Ta'lim sohasi:	410000	– Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi
Ta'lim yo'natishi:	5410500	– Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi bakalavr yo'natishi negizida

Fan/modul kodi PXASDITM4404	O'quv yili 2023-2024	Semestr 8	Kreditlar 4
Fan/modul turi Majburiy fanlar	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 4	

I	Fannin nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Paxta xom-ashyosini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi	60	60	120

2 I. Fanning mazmuni
Paxta xom-ashyosini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi fani agronomiya sohasi, jumladan qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirish, saqlash va ularni dastlabki qayta ishlash texnologiyasi yo'nalishiga taalluqli fanlardan biri bo'lib, uning maqsadi to'qimachilik sanoatining sifatli paxta tolasiga bo'lgan talabini qondirishga qaratilgan, yetishtirilgan paxta hosilini o'z vaqtida standart talablari bo'yicha qayta ishlash korxonalariga mutaxassislarini yetkazib berishni tayyorlashdan iborat.

Paxta mahsulotining xalq xo'jaligidagi ahamiyati, undan olinadigan mahsulot turlari, tola sifatini aniqlash usullari bo'yicha talabalarining yetishtirish, saqlash va oshirishga qaratilgan. Shuningdek, to'qimachilik va yengil sanoatning paxtani qayta ishlash korxonalaridagi paxta tolasiga bo'lgan bugungi kundagi talabi, paxtani sifatli qilib qo'lda va mashinada terish qoidalari, paxtani qabul qilib olish va saqlash usullarini, tolaning tuzilishi uning sifatini aniqlovchi asbob-uskunalar bilan ishlash, chigitli paxtani qayta ishlash jarayonlari, chet el texnika va texnologiyasi bilan tanishish borasida g'ozga o'simligini yetishtirish texnologiyasi, to'qimachilik sanoatining tolaraga bo'lgan talablari topshirilgan paxtani saqlash usullari, paxta tolasini toylash jarayonlari, paxta mahsulotlari tolasidan namunalar olish, texnik va urug'lik paxtani sifatli saqlash tartibi, paxta tolarini tolarini ivitish usullarini va mahsulot sifatini aniqlashda Dalat standart talablari asosida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy usullardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarining nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulot orqali mustahkamlab borish zarur. Ushbu fan paxtachilik, g'ozga seleksiyasi va urug'chiligi, o'simlikshunoslik, dehqonchilik va qishloq xo'jaligi melioratsiyasi, qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash, biokimyo, qishloq xo'jaligida standartlash, metrologiya va sertifikatlash fanlari bilan bog'lab olib boriladi.

Ta'lim maqsadi davr bilan, ijtimoiy hayot bilan uzviy bog'liq. Ijtimoiy hayotdagi tub burilishlar, fanning intensiv rivojlanishi, ta'lim modernizatsiyasi, yangi didaktik imkoniyatlar, insonparvarlashirish shubhasiz ta'lim maqsadini ham tubdan o'zgartirdi. Ta'lim maqsadining tubdan o'zgarishi ta'lim mazmunida o'z ifodasini topadi. Paxta xom-ashyosini tayyorlash, saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi fani mazmuniga mahsulotlarni qabul qilishni tashkil qilish, xom ashyoni quritish usullari, paxta mahsulotlarini saqlash usullari, qayta ishlanadigan mahsulotlarning sifat ko'rsatkichlari hamda ularni qadoqlash bo'limlari kiritilgan.

"Paxta xom-ashyosini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi" fanning asosiy maqsadi – paxta mahsulotlarini tayyorlash va saqlash texnologiyasi qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va birlamchi ishlov berish texnologiyasi yo'nalishiga taalluqli fanlardan biri bo'lib, uning maqsadi to'qimachilik sanoatining sifatli paxta tolasiga bo'lgan talabini qondirish, yetishtirilgan paxta hosilini o'z vaqtida standart talablari bo'yicha qabul qilish, saqlash va qayta ishlash korxonalariga yetkazib berishni ta'minlovchi mutaxassislarini tayyorlashdan iborat.

Fanning vazifasi – paxtaning xalq xo'jaligidagi ahamiyati, uni sifatli yig'ib-terib olish, saqlash, qayta ishlash va undan olinadigan mahsulot turlari, paxtaning tola sifatini aniqlash usullari bo'yicha talabalarga nazariy va amaliy bilim berishdan iborat. Shuningdek, to'qimachilik va yengil sanoatning paxtani qayta ishlash korxonalarining paxta tolasiga bo'lgan bugungi kundagi talabi, paxtani sifatli qilib qo'lda va mashinada terish qoidalari, paxtani qabul qilib olish va saqlash usullarini, paxtani dastlabki qayta ishlash tolaning tuzilishi uning sifatini aniqlovchi asbob-uskunalar bilan ishlash, chet el texnika va texnologiyasi bilan tanishishni o'z ichiga oladi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-Mavzu. Paxta xom ashyosini tayyorlash, saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi fanning predmeti va ahamiyati.

Paxtachilik va paxtani qayta ishlashning tarixi. Paxtaning xalq xo'jaligidagi ahamiyati. Paxtachilik to'g'risida ma'lumotlar. XXR va Hindistonda paxta yetishtirish to'g'risida ma'lumotlar. AQSH paxtachiligining o'ziga xos xususiyatlari

2-Mavzu. Tukimachilik sanoatining paxta tolasiga bulgan talabi

Tola to'g'risida tushuncha. Paxta tolasining to'qimachilik sanoatidagi o'rni. Paxta tolasining texnologik xususiyatlari. Paxta tolasining tolasining nuqsonlari. Paxta va undan olinadigan mahsulotlar standartlari

3-Mavzu. Tolani rivojlanishi va chigitli paxtaning xususiyatlari to'g'risida tushuncha

Tolaning paydo bo'lishi. Tolaning rivojlanishi. Pishgan va pishmagan tolarlar. O'lik tolarlar va ularning paydo bo'lishi sabablari. Paxtaning texnologik xususiyatlari to'g'risida tushuncha va ularning ahamiyati

4-Mavzu. Dalalarni paxta hosilini yig'ib-terib olishra tayyorlash va terish
Paxta hosilini terishga tayyorlash. Paxtani qo'lda va mashmada terish tartibi. Paxtani terish. Paxtani terib olish mashinalari.

5-Mavzu. CHigitli paxtani tayyorlash punktlari tuzilishi va qabul qilish qoidalari

Paxta tayyorlash punktlari, Paxtani qabul qiluvchilarning asosiy vazifalari, Paxtani qabul qilish tartibi va belgilangan O'zRST talablari, Paxtani qabul qilib olish, Paxta qabul qilishning kvantitsiya bilan rasmiylashtirilishi, Paxtaning tayyorlov bahosi va ustamalar, Hisob-hisobotni tashkil etish.

6-Mavzu.. Tayyorlash punkting laboratoriyasi paxtani sifatini nazorat qilish

Tayyorlash punkting laboratoriyasi, Paxtaning sifati va miqdor ko'rsatkichlarini nazorat qilish, Paxtaning sortini aniqlash, Paxtaning namligini aniqlash, Paxtaning iflosligini aniqlash, Paxtaning konditsion massasini aniqlash.

7-Mavzu. CHigitli paxtani tayyorlash va saqlash texnologiyasi

Paxta g'aramlash maydonchalari. Paxtani g'aramlashda omborlaridan

foydalanish. Paxtani g'aramga bosish. Paxtani komplektlash. Paxta g'aramlarini tashkil etish va profilaktik tadbirlar o'tkazish. Paxtaga tashqi havo namligining ta'siri. Paxtaning qizish tabiati. Paxtaning qizishini oldini olish yullari. Paxtaning fizik-mexanikaviy xossalari. Urug'lik paxtani terish, tayyorlash, saqlashning xususiyatlari.

8-Mavzu. CHigitli paxtani dastlabki qayta ishlash texnologik jarayonlari
Paxta tozalash zavodlari. Texnologik jarayon va paxta tozalash plani. Paxta zavodlarida qo'llaniladigan texnologik jarayonlar sxemalari. Oqim-liniyalari texnologik jarayon sxemalari

9-Mavzu. CHigitli paxtani quritish texnologiyasi
Chigitli paxtani quritish usullari. Chigitli paxtani quritish tartibi. Chigitli paxta quritgichlari. Paxtani quritishning texnologik rejimlari

10-Mavzu. CHigitli paxtani tozalash texnologiyasi
Chigitli paxtaning iflosligi. Paxta tozalash zavodining tozalash sexi. Separator va tosh tuigichlar. Chigitli paxta tozalash mashinalari. Yirik xas-cho'plarni ajratish mashinalari. Mayda iflosliklarni ajratish mashinalari.

11-Mavzu. CHigitli paxtani jmlarda ishlash. Tola tozalash
Arrali jinlar. Ta minlagichlar. Arrali jinlar. Arrali jinlarning texnologik jarayoni. CHigitli paxtani jinlash jarayonlari. Valikli jinlar konstruksiyasn. Valikli jinning asosiy ish organlari. Tola tozalash texnologik sxemasi. Kondenserlar

12-Mavzu. Linterlash texnologik jarayonlari.
Chigitlarning iflosligi va ularni tozalashning ahamiyati. Chigit tozalagichlar. Linterlash jarayoni asoslari. Linter xillari va konstruksiyalari. Lint sifati va chigitni ko'p marotaba linterlash. Linterlarni batareyaga o'rnatish.

13-Mavzu. Urug'lik chigit tayyorlash texnologiyasi
Urug'lik chigitlarga kuyiladigan talablar. CHigitni delinterlash. Tukli va tuksizlantirilgan chigitlarni tayyorlash texnologiyasi. Paxta zavodlarida urug'lik chigitlarni ishlash. Urug'lik chigitni tashish va saqlash.

14-Mavzu. Paxta tolasini, momiq va tolati chiqindilarni presslash va yordamchi tsexlari va uskunalari
Paxta tolasini presslashga tayyorlash. Paxta tolasini va momiklarni presslash tugrisida umumiy ma'lumotlar. Presslash kurilmasi tugrisida kiskacha ma'lumot. Yordamchi tsexlar tugrisida ma'lumotlar. Tolali chikindilarning xarakteristikasi. Tolali chikindilarga ishlov berish mashinalari. Arra tsexini ishini tashkil qilish. Arra tsexining texnologik uskunalari. Paxta zavodini changsizlantirish. Texnologik uskunalari.

15-Mavzu. CHigitli paxtani dastlabki qayta ishlashni modul texnologiyari
CHigitli paxtani dastlabki qayta ishlashni xorijiy texnologiyalari. Modul texnologiyari

III. Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlari uchun qo'yidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Paxta va paxta tolasini standartlari bilan tanishish.
2. Paxtani baholash va sifatini aniqlash uchun namunalar tanlash.
3. Chigitli paxtani tiplarga va navlarga ajratish.
4. Qo'lda va mashinada terilgan paxtadan urug'lik paxtani tanlash.
5. Chigitli paxtaning iflosligini aniqlash usullari.
6. Chigitli paxtaning namligini aniqlash usullari.

7. Paxtaning sanoat navini aniqlash.
8. Paxtaning konditsion massasini aniqlash.
9. Chigitli paxtadan tola chiqishi, tolaalik darajasi va 1000 dona chigit vaznini aniqlash.

10. Paxtani saqlash davrida sifatini aniqlash.
11. Paxta tolasining pishib yetilganligini aniqlash.
12. Paxta tolasining nuqsonlari va iflos aralashmalar miqdorini aniqlash.
13. Paxta tolasini uzunligini aniqlash.
14. Paxta tozalash zavodining ishlab chiqirish dasturini hisoblash.
15. Paxta tozalash zavodining umumiy tozalash samaradorligini aniqlash.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jilozlangan auditoriyada bir akadem guruhga ikkita o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ishi va topshiriqlarning mavzulari

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Uzbekistonda paxtani kabul qilish va saklash buyicha belgilangan standartlar xamda ularning mazmuni
2. Standartlar xamda ularning mazmuni
3. Ishlab chikarish va sanoatning guza navlariga bulgan talabi
4. CHigitli paxtani kabul qilish, sifatini tekshirish va garamlarni tashkil etish
5. Paxta maxsulotlarini standartlash, sertifikatlash va uning sifat xususiyatlari
6. Paxta tayyorlov korxonalarini va tayyorlov maskanlarini loyixalashirish
7. Paxtani terish, tayyorlash va saqlash qoidalarini
8. CHigitli paxtani quritish va uskunalari
9. CHigitli paxtani tozalash usullari va uskunalari
10. CHigitli paxtani arrali jinlash va tolati tozalash uskunalari
11. CHigitli paxtani valikli jinlash va tolati tozalash uskunalari
12. CHigitli paxtani valikli jinlash va tolati tozalash uskunalari
13. CHigitli paxtani valikli jinlash va tolati tozalash uskunalari
14. Texnik chigitni ishlash texnologiyasi va uskunalari
15. Urug'lik chigitlarni tayyorlash texnologiyasi va uskunalari
16. Paxta tolasini, momiq va tolati chiqindilarni presslash uskunalari
17. Yordamchi tsexlari va uskunalari
18. Paxta tozalash zavodlarida ishlatiladigan transport vositalari
19. Paxtani dastlabki ishlashdagi istiqbolli texnika va texnologiyalar
20. Paxtani dastlabki ishlashdagi xorijiy mamlakatlar texnologiyasi
21. Paxtani dastlabki ishlashdagi modul texnologiyasi

V. Kurs ishi:

Kurs ishi uchun tavsiya etiladigan mavzular

1. Paxtachilik va paxta xom ashyosi ta'rixi hozirgi holati
2. Paxta tozalash sanoatining hozirgi holati va rivojlanish yo'nalishlari
3. CHigitli paxtaning texnologik xususiyatlari
4. Paxta tolasining texnologik xususiyatlari
5. Paxta hosini terishga tayyorlash va terish qoidalarini
6. CHigitli paxtani tayyorlash punktlariga qabul qilib olish qoidalarini
7. Paxtani qabul qilish tartibi va belgilangan standart talablari

8. Tayyorlash punktining laboratoriyasida paxta sifatini nazorat qilish
9. Tayyorlash punktlari va paxta tozalash zavodlari laboratoriyasi asbob va qurilmalari
10. CHigitli paxtani tayyorlash texnologiyasi
11. CHigitli paxtani saqlash texnologiyasi
12. CHigitli paxtani dastlabki ishlashning texnologik jarayonlari.
13. CHigitli paxtani quritish texnologiyasi
14. CHigitli paxtani quritish uskunolari
15. CHigitli paxtani tozalash mashinalari
16. CHigitli paxtani tozalash mashinalari
17. CHigitli paxtani arrali jinalarda ishlash.
18. CHigitli paxtani valikli jinalarda ishlash
19. Paxta tolasini tozalash
20. CHigitli tozalash va linterlash texnologiyasi.
21. Paxta tolasini, momiq va to'lali chiqindilarni presslash
22. Urug'lik chigit tayyorlash texnologiyasi
23. Urug'lik chigit tayyorlash tseklarida ishlatiladigan asosiy texnologik uskunalar
24. Paxtani dastlabki ishlash jarayonlari uchun avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari va qurilmalari
25. Paxta tozalash zavodlarida ishlatiladigan transport vositalari va mexanizmlar
26. Paxta tozalash zavodlari yordamchi tseklari va uskunolari
27. Paxtani dastlabki ishlashdagi istiqbolli texnika va texnologiyalar
28. Paxtani dastlabki ishlashdagi xorijiy mamlakatlar texnologiyasi
29. Paxta tozalash zavodlarida texnika xavfsizligi va ekologiya
30. CHigitli paxtani tayyorlash punktlarini loyihalash
31. Paxta tozalash zavodlarini loyihalash
32. Paxta tozalash zavodlari bosh rejasini loyihalash
33. Bir batareyali arrali paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
34. Bir batareyali valikli paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
35. Ikki batareyali arrali paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
36. Ikki batareyali valikli paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
37. Bir batareyali arrali paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
38. Bir batareyali valikli paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
39. Ikki batareyali arrali paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
40. Ikki batareyali valikli paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
41. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha bir batareyali arrali paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
42. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha bir batareyali valikli paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
43. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha ikki batareyali arrali paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash
44. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha ikki batareyali valikli paxta tozalash zavodining ishlab chiqarish dasturini hisoblash

45. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha bir batareyali arrali paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
46. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha bir batareyali valikli paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
47. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha ikki batareyali arrali paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash.
48. Urug'lik paxtani tozalash bo'yicha ikki batareyali valikli paxta tozalash zavodining tozalash samaradorligini hisoblash
49. O'rta to'lali paxlalar uchun quritish tozalash tseksidagi LP-3 uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
50. O'rta to'lali paxlalar uchun quritish tozalash tseksidagi PLPXVM-2 uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
51. O'rta to'lali paxlalar uchun quritish tozalash tseksidagi 2-LPO uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
52. O'rta to'lali paxlalar uchun quritish tozalash tseksidagi 2-UXX uskunalari majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
53. O'rta to'lali paxlalar uchun quritish tozalash tseksidagi 2-KOT's uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
54. O'rta to'lali paxlalar uchun quritish tozalash tseksidagi KOT's uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
55. Ingichka to'lali paxtalar uchun quritish tozalash tseksidagi LP-3, T uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
56. Ingichka to'lali paxtalar uchun quritish tozalash tseksidagi PLPXVM-02 uskunalar majmuasi ketma ketligini hisoblash
57. Ingichka to'lali paxtalar uchun quritish tozalash tseksidagi 2KOT's-T uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
58. Ingichka to'lali paxtalar uchun quritish tozalash tseksidagi KOT's-T uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
59. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi 6KXO.02 uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
60. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi UXX uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
61. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi KOGT uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
62. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi 3UXK uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
63. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi LP-1S uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
64. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi PLPX uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
65. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi KOBKO uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
66. O'rta to'lali paxlalar uchun tozalash tseksidagi BUO uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
67. Ingichka to'lali paxtalar uchun tozalash tseksidagi LP-1ST uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
68. Ingichka to'lali paxtalar uchun tozalash tseksidagi PLPX uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash

69. Inqichka tolali paxtalar uchun tozalash tsexidagi BKO uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
70. Inqichka tolali paxtalar uchun tozalash tsexidagi BUO uskunalar majmuasi tozalash samaradorligini hisoblash
71. 100 tonna chigitli paxta xom ashyosini tozalash texnologiyasi
72. 1000 tonna chipni tozalash, linterlash, saralash va dorilash jarayonlarini tashkil etish
73. 100 tonna chiritli paxtani kuritish texnologiyasi
74. 100 tonna uruli chir itni tayyorlash texnologiyasi
75. Paxta zavodida 1000 tonna chiritli paxtadan turli maxsulotlar ishlab chikarish texnologiyasi
76. Paxta zavodida 1000 tonna chigitli paxtadan tola olish texnologiyasini tashkillashtirish
77. 100 tonna chiritli paxtani dastlabki kayta ishlashda momik va tola chikindilarira ishlov berishni tashkil etish
78. Paxta zavodida 5000 tonna chigitli paxtani kayta ishlashni tashkil etish uchun zarur bulgan jixoz va uskunalar xisobi
79. Paxta zavodida 1000 tonna chigitli paxtani kayta ishlashni tashkil etish uchun zarur bulgan jixoz va uskunalar xisobi
80. Paxta zavod ida 2000 tonna chigitli paxtani kayta ishlashni tashkil etish uchun zarur bulgan jixoz va uskunal ar xisobi
81. Paxta zavodida 500 tonna chiritli paxtani kayta ishlashni tashkil etish uchun zarur bulgan jixoz va uskunalar xisobi
82. Paxta zavodida 6000 tonna chigitli paxtani kayta ishlashni tashkil etish uchun zarur bulgan jixoz va uskunalar xisobi
83. Paxta zavodida 2000 tonna chigitli paxtada n turli maxsulotlar i shlab chikarish texnologiyasi
84. Paxta zavodida 2000 tonna chiritli paxtadan tola olish texnologiyasini tashkillashtirish
85. 200 tonna chigitli paxtani dastlabki qayta ishlashda momik va tola chiqindilariga ishlov berishni tashkil etish
86. Paxta zavodida 3000 tonna chigitli paxtadan turli maxsulotlar ishlab chikarish texnologiyasi
87. Paxta zavodida 3000 tonna chiritli paxtadan tola olish texnologiyasini tashkillashtirish
88. 300 tonna chigitli paxtani dastlabki i kayta ishlashda a momik va tola chiqindilariga ishlov berishni tashkil etish
89. 100 tonna kanop poyasi va pustlor ini ivitish xamda kuritish texnologiyasi
90. 1000 tonna paxta tolasini arrali jinlarda aj ratish va tolani tozalash xisobi
91. 2000 tonna paxta tolasini arrali jinlarda ajratish va tolani tozalash xisobi
92. 3000 tonna paxta tola sini arrali jinlarda ajratish va tolani tozalash xisobi
93. 4000 tonna paxta tolasini arrali jinlarda ajratish va tolani tozalash xisobi
94. 5000 tonna paxta tolasini arrali jinlarda ajratish va tolani tozalash xisobi
95. 5000 tonna sirimli chiritli paxtani sakla sh ombo rlarini mavsumra tayyorlash texnologiyasi
96. 7000 tonna sirimli chiritli paxtani saklash omborlarini mavsumra tayyorlash texnologiyasi
97. 10000 tonna sirimli chigit li paxtani saklash omborlarini mavsumga tayyorlash

<p>texnologiyasi</p> <p>98. 12000 tonna sirimli chigitli paxtani saklash omborlarini mavsumra tayyorlash texnologiyasi</p> <p>99. 10000 tonna sirimli chigitli paxtani samash maydonlari mavsumra tayyorlash texnologiyasi</p> <p>100. 1000 tonna chiritli paxtani valimi jinlarda ishlash va tolani tozalash texnologiyasi</p>	<p>3</p> <p>VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalari</p> <p>Fan bo'yicha talabalarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar</p> <p>Fan buyicha talabalarining bilim, kunikma va malakalariga kuyidagi talablar kuyiladi. Talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - paxta ekinlari maxsulotlarining xalk xujaligidagi axamiyati; - paxta xosilimi yigib olishga tayyorlash va yigim-terimni tashkil kilish; - chigitli paxtani garamlarga joylash va saklash haqida tasavvurga ega bulishi kerak; - paxta dalasini terimga tayyorlashni; - paxta yigim-terimini tashkil kilishni; - kabul punktlarida chigitli paxtani kabul kilib olish va joylash koidalarini; - chigitli paxta garamlarini tashkil kilishni; - garamlarda chigitli paxtani sakdash va sifatini nazorat kilishni; - paxtani kuritish va dastlabki ishlashni; - paxta va tolaning sifat kursatkichlarini aniqlashni bilishi kerak; - chigitli paxtani garamlarga joylash va sakdash jarayonlarini nazorat kilish; - paxtani dastlabki kayta ishlashni tashkil kilish, kuritish va garamlash, tolani toylash xamda saklash jarayonlarini nazorat kilish kunimamalarga ega bulish kerak.
<p>4</p> <p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <p>Talabalarining fanni o'zlashtirishlari uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion pedagogik texnologiyalarni tadbiiq qilish muxim axamiyatiga egadir. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallar, elektron materiallar, virtual stendlar hamda qishloq xo'jalik ekinlarining gerbariyalaridan foydalaniladi. Ma'ruza, amaliy va laboratoriya darslarida mos ravishdagi ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi.</p> <p>Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan.</p>	<p>5</p> <p>VIII. Kredirlarni olish uchun talablar:</p> <p>joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
<p>6</p> <p>Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paxtani dastlabki ishlash bo'yicha spravochnik. Omonov F.B. tahriri ostida. - T.: Voris, 2008. 2. Paxtani qayta ishlashning muvofiqlashtirilgan texnologiyasi. Zikiryoev E.Z. taxriri ostida, Darslik - T.: Mexnat, 2002. - 437 b. 3. Zikiryoev E.Z. "Paxtani dastlabki qayta ishlash"; Darslik - T.: Mexnat, 2002. - 320 b. 4. Babajanov M.A. - Texnologik jarayonlarni loyixalash. Toshkent «CHulpon», 2009. - 199 bet. 	<p>9</p>

Kushimcha adabiyotlar

5. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon demokratik Uzbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "Uzbekiston" NMIU, 2017 yil, 56 b.
6. Mirziyoyev SH.M. Konun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt tarakiyoti va xalk farovonligining garovi. "Uzbekiston" NMIU, 2017 yil, 47 b.
7. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalkimiz bilan birga kuramiz. "Uzbekiston" NMIU, 2017 yil, 485 b.
8. Mirziyoyev SH.M. Tankidiy taxlil, kat'iy artib-itizom va shaxsiy javobgarlik - xar bir raxbar faoliyatining kundalik koidasi bulishi kerak. "Uzbekiston" NMIU, 2017 yil, 103 b.
9. Uzbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "Uzbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish buyicha xarakteratlar strategiyasi tugrisida" gi PF-4947-sonli Farmoni. Uzbekiston Respublikasi konun xujjatlari tuplamlari, 2017 yil, 6-son, 70-modda.
10. Jabborov G.J., Otametov T.O., Hamidov A.X. "CHigitli paxtani ishlash texnologiyasi" O'quv qo'llanma - T.: O'qituvchi, 1984, -172 b.
11. Usmonov G. "Paxta tolasi sanoati korxonalarida mehnatni muhofaza qilish va mehnat havsizligini ta'minlash", O'quv qo'llanma. - T.: Islom universiteti, 2003. -175 b.
12. Babadjanov M.A., Gapparova M.A., Ruzmetov M.E. - Tabiiy tolalarni dastlabki ishlash. / ustubiy qo'llanma. TTESI, 149 bet.
13. Babadjanov M.A., Gapparova M.A., Ruzmetov M.E. - Tarmok texnologiyasi va jixozlari. / ukuv qo'llanma. TTESI, 2012. 154 bet.
14. Xolmirzaev K.I. - Tolali materiallarga birlamehi ishlov berish. T. Ilm Ziyoi. 2007. 96 b.
15. Hojiev M.T., Hamroeva S.A., Salimov A.M. - Tola sifatini aniqlash: / T.: O'MKHTM, «Turon-Iqbol» nashriyoti, 2006. - 192 bet.

Internet saytlari

1. <http://www.gov.uz> - O'zbekiston Respublikasi xukumat portali
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
3. www.agrar.uz - Toshkent davlat agrar universiteti rasmiy sayti
4. <http://www.ziyounet.uz>

7 Fan dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti Ilmiy Kengashining 2023-yil 19.06 11-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan dasturi institutning o'quv-ustubiy Kengashining 2023-yil 25.06 11-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Fan dasturi "Sanoat texnologiyasi" fakultetining 2023 yil 26.06 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Fan dasturi «Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi» kafedrasining 2023-yil 27.06 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Fan/modul uchun ma'sular:

8 Ibragimov Z.A. - «Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi» kafedrasii dotsenti, qishloq xo'jaligi fanlari nomzodi

9

Taqrizchilar:

Jananov B.S.H. - "Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi" kafedrasii dotsenti, q/x.f.n.
Lutfullaev S. - "Kimyoviy texnologiya" kafedrasii dotsenti, t.f.n.